

EDUCAȚIA POSTMODERNISTA ÎN CONTEXTUL PREDĂRII- ÎNVĂȚĂRII LIMBII ENGLEZE PENTRU SCOPURI SPECIFICE: CARACTERISTICI ȘI DEZIDERATE

Cazac Viorica¹, Armașu-Canțir Ludmila²

*¹doctorandă, lector asistent la Catedra de limbi moderne și terminologie medicală,
USMF „Nicolae Testemițanu” (MOLDOVA)*

*²dr. în fil., conf. univ., Deputy Secretary of the Ministry of Education,
Culture and Research of Moldova (MOLDOVA)*

E-mail: ¹viorica.cazac@usmf.md,

²ludmilaarmasu@yahoo.com

Abstract

The major socio-educational changes taking place in the Republic of Moldova and worldwide, require new approaches in organizing the educational process, in order to provide an ongoing training, adjustment and optimization of the teaching-learning process of specialized languages, a reality involving active integration of information and communication technology.

From this perspective, the application of specialized languages, as a result of globalization and increased communication between professionals of a specific community (doctors, lawyers, businessmen, engineers, etc.) is of major current importance for the use and implementation of highly specific and relevant professional terminology.

Moreover, due to an increasing demand of intercultural communication, English has been considered an international language, present in almost all social, cultural, economic, political fields, etc., which aims to improve the communication skills among students, thus streamlining the acquisition of professional language. Therefore, the "recognition" by linguists of the importance of English as Lingua Franca, which ensures and facilitates global communication, offers English the status of an international language.

Keywords: authenticity, authentic online materials, EMP, medical students

Introducere

Schimbările socio-educative semnificative, inerente și omniprezente la nivel global, impun noi abordări în organizarea procesului educativ prin prisma formării continue, ajustării și optimizării procesului de predare-învățare a limbilor străine specializate, care implică integrarea activă a tehnologiilor informaționale și a celor comunicative.

Din aceasta perspectivă, necesitatea predării limbilor străine specializate, urmare a globalizării și a sporirii gradului de comunicare între profesioniștii unei comunități specifice (medici, juriști, oameni de afaceri, ingineri etc.), este de o importanță actuală majoră în contextul utilizării și implementării cunoștințelor specifice într-un domeniu de activitate sau altul.

Implicit, grație sporirii gradului de nevoie comunicativă, mai ales prin prisma caracterului intercultural al limbii engleze ca limbă de circulație internațională practic pentru toate domeniile sociale, culturale, economice, politice etc., aceasta are drept scop primordial cultivarea competențelor de comunicare specializată, astfel studenții asimilând limbajul profesional în limba engleză. Prin urmare „recunoașterea” de către lingviști a importanței limbii engleze ca *Lingua Franca*, care asigură și facilitează comunicarea la nivel global, oferă limbii engleze statut de limbă internațională, care necesită a fi studiată și prin prisma limbajului profesional.

În acest context, menționăm ca abordările tradiționale aplicate anterior la predarea limbilor străine s-au potrivit indubitabil nevoilor studenților non-profesioniști, în timp ce progresul economic global de astăzi releva o cerere stringentă pentru predarea limbii în scopuri specifice atribuite unei comunități anumite. ESS (engleza pentru scopuri specifice) necesită utilizarea unui limbaj specific, situațional, de comunicare, orientat spre un domeniu particular și care ar include terminologie specializată, lexis, jargonuri, formule de adresare și cultură, urmărindu-se principiile siguranței, eficienței și autenticității [3;8].

Învățământul superior din Republica Moldova tranzitează perioada multiplelor schimbări, plîndu-se inclusiv pe trecerea de la învățarea convențională centrată pe profesor la o învățare activă centrată pe elev, precum și schimbarea conceptului de la predarea pe o perioadă limitată de timp la o învățare pe tot parcursul vieții. Conceptul de schimbare de paradigmă a fost adoptat și propus reieșind din premiza utilizării ineficiente a limbii engleze pentru scopuri specifice, care chipurile nu putea fi ulterior utilizată în „viață reală”

sau aplicată în domeniul de muncă, într-o varietate de contexte și comunități profesionale. Deși educația pentru orientarea profesională nu este nouă pentru Republica Moldova, la etapa actuală observăm un interes sporit asupra necesității predării limbii engleze pentru scopuri specifice. Astfel, educația profesională a fost axată în principal pe instruirea continuă (autoinstruire), care constituie punctul de reper în dezvoltarea profesională a unui specialist.

Constructivismul sau schimbarea de paradigmă au fost aplicate în mare măsură la nivel de curricula, limba engleză pentru scopuri specifice fiind structurată în baza unor principii și obiective viabile și actualizate, care ar răspunde la câteva întrebări fundamentale:

- De ce? (ce se urmărește prin această activitate)
- Cum? (modurile de realizare)
- Ce? (în ce constă, natura activităților)
- Cine? (caracteristicile celor instruiți și ale celor care realizează procesul)
- Unde? (cadrul instituțional, condițiile de spațiu)
- Când? (condiționările temporale)

Revizuirea tendințelor și abordărilor de predare-învățare a limbilor străine în arealul european relevă raportarea acestora în special la cerințele pieței muncii libere comunitare, necesităților de angajare ale societății, comunicării, utilizării tehnologiei informației, formării pentru autoinstruirea continuă, afirmării deprinderilor de adaptare variată etc. [8; 20].

Astfel, putem afirma că „în perspectiva secolului al XXI-lea, educația permanentă devine o noțiune operațională relevantă la nivel de politică a educației, pentru (re)organizarea sistemelor (post)moderne de învățământ”. Cu alte cuvinte, educația permanentă constituie cheia dezvoltării sociale și, în același timp, resursa cea mai importantă pe care ar trebui s-o exploateze societatea contemporană în vederea evoluției sale [9; 12].

Vorbind despre dezideratele educației postmoderniste, constatăm că principalele preocupări sunt nu doar investirea într-un sistem de cunoștințe, dar mai degrabă ghidarea și stimularea

studenților în direcția dezvoltării cognitive, afective, sociale, a exersării abilităților în contexte variate, în vederea pregătirii lor pentru integrarea optimă în activitatea și viața socială. Premisele dezvoltării mecanismelor interne ale cunoașterii își găsesc o concretizare adecvată în situațiile în care individul este pus în împrejurări reale ce-l impun să acționeze în vederea soluționării problemelor pe care le are. J. N. Rosenau afirmă că studentul trebuie solicitat să ia contact cu realitatea cât mai des posibil, pentru a adopta decizii posibile și potrivite, iar individul postmodern este „relaxat și flexibil, orientat spre emoții, trăiri și simțiri interioare, manifestând o atitudine de „fii tu însuși!” [7; 53].

Paradigma curentului postmodernist promovează ideea de a ține pasul cu permanenta transformare socio-economică și cu digitalizarea rapidă a culturii prin introducerea inovației în predare și învățare a limbilor străine, utilizând noile tehnologii ale informației și ale comunicării, care au un potențial ridicat și în domeniul educației. Motto-ul politicii postmoderniste este: „Gândește global, acționează local“ - fără a te încurca în detalii [5;57].

O altă implicație pe care o are postmodernismul este legată de modul democratic și dialogat adoptat de profesori în activitatea desfășurată cu elevii/studenții. N. Babîră evidențiază rolul crucial al profesorului în perioada postmodernistă ca fiind unul de îndrumare și de ghidare, mai ales în predarea-învățarea limbilor străine: „Educatorul postmodernist este un căutător, un producător pasionat și un distribuitor de cunoaștere localizată. De profesor depinde enorm eficacitatea succesului studenților în acumularea de cunoștințe și devenirea acestuia ca un om cult, cu conștiința omenească. Astfel, profesorul contemporan trebuie să fie înzestrat cu toate aceste „abilități profesionale didactice” [1;71].

Implicit, studenții trebuie să fie capabili să folosească în practică ceea ce au învățat, nu doar să dețină cunoștințe pur teoretice. De altfel, Boncea A. G. menționează că „atitudinea activă și creatoare a studenților este o consecință atât a stilului de predare al profesorului, cât și a obișnuinței elevului de a se raporta la sarcină” [2; 2].

În acest context, atât profesorii, cât și studenții vor ține cont de caracteristicile educației postmoderniste în accepția cercetătorilor contemporani: „căutarea și acceptarea de alternative, variante (educaționale), renunțarea la granița între științe, ambivalența, discontinuitatea, descentralizarea, fragmentarea, toleranța, incertitudinea, interculturalitatea, globalismul, indeterminarea, imanența, individualismul, deconstrucția, umanizarea tehnologiei, promovarea valorilor noi, diversificarea comunicării” [6; 28].

C. Cucuș [4; 76] identifică următoarele trăsături caracteristice ale pedagogiei postmoderniste prin concretizarea activității didactice:

- crearea de alternative metodologice;
- stimularea învățării prin cooperare și folosirea metodelor interactive de grup;
- accentul pus pe student, ca agent al construcției proprii învățări, mai mult decât pe cadrul didactic ca furnizor al cunoașterii;
- dezvoltarea autonomiei educatului în învățare, a autoconducerii grupului (self-gouvernement);
- crearea și susținerea plăcerii de a învăța, descoperind și aplicând, prin antrenarea motivației intrinseci (evitarea „învățării pentru notă“); la care sunt adăugate strategii de diferențiere și de particularizare (prin metode, forme de realizare a învățării, predării, evaluării etc.).

Constatăm, așadar, că premisele utilizării sistemelor noi de instruire trebuie evaluate din perspectiva postmodernă a celor trei elemente-cheie ale unui proces didactic: predare – învățare – evaluare. Astfel, un proces de predare–învățare eficient se raportează la interacțiunea, modul de organizare, conectare, realizare și implementare în practică a celor patru categorii de componente:

- Obiectivele instruirii (de lungă-scurtă durată, generale și specifice, operaționale etc.)
- Conținuturile (generale, specifice, academice, științifice, deschise, orientative etc.)

- Strategiile și metodele (interactive, problematizarea activă, descoperirea, colaborarea, teamwork, studiul de caz, învățare reciprocă, învățarea personalizată, instruirea programată, instruirea asistată de calculator, toate acestea bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare, în vederea adaptării și inserției optime în mediul socio-profesional)
- Evaluarea (aprecierea globală, individuală, analiza-sinteza, etapizată, interactivă etc.)

Reieșind din cele relatate supra, conchidem că modelul de proiectare curriculară, lansat acum cu peste patru decenii, care vizează fundamentele unei educații postmoderniste, include :

- a. analiza necesităților societății, care asigură definitivarea finalităților sistemului de educație/învățământ (idealul pedagogic - scopurile pedagogice);
- b. analiza necesităților elevilor/studentilor, care asigură definitivarea finalităților procesului de învățământ (obiectivele pedagogice generale și specifice);
- c. analiza conținuturilor și a metodologiilor (de predare – învățare - evaluare), necesare pentru definitivarea programelor școlare/universitare [10].

Concluzionând, putem afirma următoarele: studiile de cultivare a limbii engleze în scopuri specifice au identificat și explicat diverse cauze ale necesității de abordare a acesteia prin fenomenul social al intensificării procesului de internaționalizare globală și a intenției particulare a studenților de a colabora, de a se integra sau de a se angaja mai târziu în comunități vorbitoare de limba engleză, precum și de nevoia de implementare a limbajului specific în cadrul instituțiilor de învățământ superior pentru o ulterioară integrare în mediul academic global, dezvoltarea activităților științifice (online și offline), promovarea programelor de mobilități academice/ schimb profesional, prin colaborare internațională și parteneriate pe termen lung. Abordările tradiționale de predare a limbilor străine specializate nu mai sunt actuale/eficiente, fiind considerate mai degrabă artificiale și necorespunzătoare interesului viitorilor specialiști în ceea ce

privește facilitarea inserției profesionale ulterioare pe piața globală a muncii și capacității de formare pe tot parcursul vieții prin accesarea la noile descoperiri, inovații, tehnologii, prin intermediul limbii engleze profesionale. Din aceste considerente a fost necesară o nouă schimbare de paradigmă educațională spre una postmodernistă care ar racorda în perspectivă nevoile studenților cu cerințele reale ale societății.

BIBLIOGRAFIE:

1. BABÎRĂ N., Metodologia predării limbii engleze, Chișinău, 2017, p.296
2. BONCEA A.G., Strategii didactice moderne. Metode Interactive de predare – învățare –Evaluare// Analele Universității “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu, Seria Științe ale Educației, 2016, p.26-50
3. CAZAC V., Scutelnic R., CHANGING THE PARADIGM OF ESP TEACHING IN HIGHER EDUCATION, Chisinau, 28-30 April, 2017, Meta International Conference, p.76
4. CUCOȘ C., Pedagogie, Ediția a III-a revăzută și adăugită, Chișinău, 2014, p. 536
5. JINGA I. Educația și viața cotidiană, București: EDP, 2008, p.328
6. JOIȚA E. Formarea pedagogică a profesorului. București: EDP, 2008, p. 321
7. ROSENAU, J.N. Post-modernism and the Social Sciences: Insights, Inroads and Intrusions, Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1992, p.229
8. UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE DIN CRAIOVA. Teoria și metodologia instruirii: Teoria și metodologia evaluării. Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, 2008.
9. VICOL N., BUTNARU.C, Formarea continuă a cadrelor didactice: nevoi și priorități de dezvoltare profesională, Chișinău, 2019, CZU 37.091, V-55, p. 184
10. ION Andreea, Proiectarea pedagogică în învățământ. Model de planificare a lecției., 2019, <https://www.portalinvatamant.ro/articole/invatamant-primar-103/proiectarea-pedagogica-in-invatamant-model-de-planificare-a-lectiei-8440.html>